

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

www.unibl.org

Универзитет у Бањој Луци је водећа високошколска образовна институција у Републици Српској и други по величини универзитет у Босни и Херцеговини.

Универзитет је основан 7. новембра 1975. године и данас у свом саставу има 18 чланица: Академију умјетности, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет, Економски факултет, Електротехнички факултет, Машински факултет, Медицински факултет, Пољопривредни факултет, Правни факултет, Природно-математички факултет, Рударски факултет, Технолошки факултет, Факултет безбједносних наука, Факултет политичких наука, Факултет физичког васпитања и спорта, Филолошки факултет, Филозофски факултет и Шумарски факултет, као и Институт за генетичке ресурсе. На Универзитету у Бањој Луци наставу изводи више од 1300 наставника и сарадника, а административно-техничку подршку пружа више од 500 службеника.

До сада је на Универзитету у Бањој Луци дипломе основних студија стекло 31.500 студената, 350 студената мастер студија, 1.150 магистара и 619 доктора наука, а тренутно студира око 15.500 студената.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

unibl.org/sr/saradnja

Универзитет у Бањој Луци велику пажњу поклања активностима међународне сарадње која се реализује кроз билатералне и мултилатералне споразуме, чланство у мрежама и удружењима универзитета, размјену студената и особља, представљање Универзитета у земљи и иностранству, међународне образовне пројекте, међународне конференције из области образовања, састанке, посјете, предавања иностраних гостију, те сарадњу са амбасадама и иностраним владама.

У сегменту билатералне сарадње Универзитет је до сада потписао око 200 различитих споразума о сарадњи са партнерима из земље и иностранства, са универзитетима, институтима и другим установама. У оквиру међународне сарадње Универзитет у Бањој Луци реализује бројне активности путем размјене студената и особља, као дијела активности уговора о сарадњи, кроз међународне програме размјене, студијске посјете, љетне школе, радионице и праксу.

Универзитет је од 2008. године постао дио *CEEPUS* мреже. У оквиру *CEEPUS* програма у току једне академске године број одлазећих и долазећих студената и особља је око 40.

Универзитет од 2011. године учествује у програму размјене *ERASMUS MUNDUS*, а од 2014. године учествује у програму размјене *Erasmus+*.

Универзитет у Бањој Луци је потписао преко 40 међуинституционалних уговора у компоненти Међународна кредитна размјена у програму *Erasmus+*. У току једне академске године број одлазећих и долазећих студената и особља износи око 40.

Највећи број реализованих међународних образовних пројеката на Универзитету су *TEMPUS* пројекти. Универзитет у Бањој Луци учествовао је у 89 *TEMPUS* пројеката које је финансирала Европска комисија. У том контексту остварена је сарадња са свим државним универзитетима из Босне и Херцеговине, те бројним универзитетима из Европске уније. У оквиру *Erasmus+* програма тренутно се реализује 11 *Erasmus+ Capacity Building* пројеката.

МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМИ РАЗМЈЕНЕ СТУДЕНАТА И ОСОБЉА

Међународни програм размјене укључује сваки програм у оквиру којег се остварује међународна размјена појединаца у циљу учења и усавршавања, а обухвата и програме као што су *Erasmus+* и *CEEPUS* програм.

ERASMUS+ кредитна размјена

Erasmus+, компонента кредитна размјена (енг. *Erasmus+, International Credit Mobility*) програм Европске уније за транснационалну размјену студената и особља укљученог у систем високог образовања, која за универзитете у Босни и Херцеговини, као партнерске земље у програму, подразумева размјену са партнерима из програмских земаља (28 чланица Европске уније, Норвешка, Лихтенштајн, Турска, Македонија и Исланд).

Erasmus+ програм има за циљ да подржи активности у области образовања, обуке, омладине и спорта за период од 2014. до 2020. године.

Erasmus+ компонента Кредитна размјена промовише активности транснационалне размјене студената и особља, с циљем да:

- Подржи студенте у стицању компетенција ради унапређења њиховог личног развоја и веће могућности запошљавања на тржишту рада;
- Подржи професионални развој запослених у области високог образовања ради иновације и побољшања квалитета наставе и обуке;
- Значајно побољша компетенције страних језика учесника;

- Подигне свијест и разумијевање учесника о другим културама и земљама, нудећи им могућности изградње мреже међународних контаката и активног учешћа у друштву, као и развој осјећаја европског идентитета;
- Повећа капацитете, атрактивност и међународну димензију високошколских установа како би оне биле у могућности да понуде активности и програме који више одговарају потребама појединаца;
- Појача синергију и прелаз између формалног и неформалног образовања, као и професионалне обуке, запослења и предузетништва;
- Обезбједи веће признавање компетенција остварених кроз студирање/усавршавање у иностранству.

Више информација можете пронаћи на интернет страници:
https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/opportunities/organisations/learning-mobility/higher-education_en

unibl.org/

CEEPUS програм размјене

CEEPUS (енг. *Central European Exchange Programme for University Studies*)

– Централноевропски програм универзитетске размјене је програм размјене студената и професора Централне и Источне Европе.

CEEPUS је постао ефективан 1995. године и данас тренутно има 15 земаља чланица, а то су: Албанија, Аустрија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Мађарска, Македонија, Молдавија, Пољска, Румунија, Словачка, Словенија, Србија, Хрватска, Црна Гора и Чешка.

Правни основ за **CEEPUS** је међународни уговор којег потписују земље чланице и отворен је за приступање.

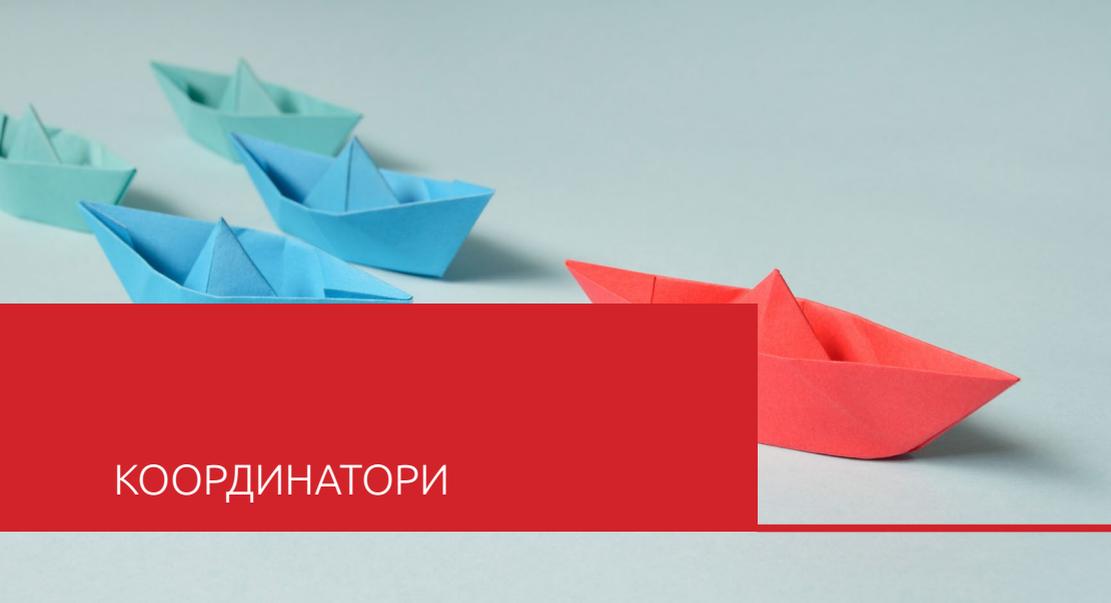
Главна активност **CEEPUS**-а су универзитетске мреже оперативних заједничких програма, који у идеалним условима воде заједничким дипломама. **CEEPUS** покрива грантове размјене за студенте и академско особље у наведеним оквирима.

Главни циљеви **CEEPUS**-а су да:

- Доприноси изградњи Европе и Европског подручја високог образовања (**EHEA**);
- Користи регионалну академску размјену као стратешки алат у примјени болоњских циљева.

Више информација можете пронаћи на интернет страници: www.ceepus.info

КООРДИНАТОРИ

Академски координатор за међународну размјену студената и особља пружа подршку за сва академска питања одлазећим и долазећим студентима и особљу.

Надлежности академског координатора подразумијевају, али нису ограничене, на: потписивање уговора о учењу, праћење резултата студентске размјене и обраду добијених података, учешће у раду Комисије за признавање периода размјеневеденог у иностранству и припрему уговора о размјени у сврхе наставе и/или истраживања и/или обуке особља.

Координатор за међународну сарадњу пружа стручну, административну и техничку подршку одлазећим и долазећим студентима и особљу.

Надлежности координатора за међународну сарадњу подразумијевају, али нису ограничене, на: информисање студената и особља о могућностима у области међународне сарадње, посебно пружање информација које се односе на размјену студената и особља, те пружање подршке у вези са административним питањима, укључујући помоћ при организацији смјештаја, прибављању визе, боравишне дозволе, здравственог осигурања и др.

Академија умјетности
erasmus@au.unibl.org

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет
erasmus@aggf.unibl.org

Економски факултет
erasmus@ef.unibl.org

Електротехнички факултет
erasmus@etf.unibl.org

Машински факултет
erasmus@mf.unibl.org

Медицински факултет
erasmus@med.unibl.org

Пољопривредни факултет
erasmus@agro.unibl.org

Правни факултет
erasmus@pf.unibl.org

Природно-математички факултет
erasmus@pmf.unibl.org

Рударски факултет
erasmus@rf.unibl.org

Технолошки факултет
erasmus@tf.unibl.org

Факултет безбједносних наука
erasmus@fbn.unibl.org

Факултет политичких наука
erasmus@fnp.unibl.org

Факултет физичког васпитања и спорта
erasmus@ffvs.unibl.org

Филозофски факултет
erasmus@ff.unibl.org

Филолошки факултет
erasmus@flf.unibl.org

Шумарски факултет
erasmus@sf.unibl.org

Институт за генетичке ресурсе
erasmus@igr.unibl.org

Ректорат
erasmus@unibl.org

РАЗМЈЕНА СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Размјена студената подразумијева студирање, односно истраживање или обављање стручне праксе током одређеног периода у институцији пријема у иностранству, након чега се студент враћа у институцију слања и наставља изворно уписани студијски програм.

Размјена студената укључује студирање у оквиру I, II и III циклуса студија, односно обављање стручне праксе у оквиру I и II циклуса студија или истраживање у оквиру II и III циклуса студија.

Размјена студената у сврху студирања - одређено вријеме студирања исте врсте и области студија на другој високошколској институцији у иностранству, у складу са уговором о учењу за студентску размјену.

Размјена студената у сврху обављања стручне праксе - одређено вријеме стручне праксе која се обавља у иностранству, у складу са уговором о учењу за студентску размјену у сврху обављања стручне праксе.

Размјена студената у сврху истраживања - одређено вријеме истраживања за потребе израде мастер рада или докторске тезе на другој високошколској институцији у иностранству, у складу са уговором о учењу за студентску размјену у сврху истраживања.

```
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68
```

```
&:hover {  
    color: $c-link-hover;  
}  
  
&.selected {  
    background-color: $c-action;  
    color: white;  
}  
  
{  
    float: right;  
    font-weight: bold;  
}
```

КОРАЦИ КА РАЗМЈЕНИ СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Прије размјене

1. Пријава за размјену преко интегрисаног информационог система Универзитета
Обавља: студент лично;
2. Припрема уговора о учењу за студентску размјену и/или уговора о учењу за студентску размјену у сврху обављања стручне праксе и/или уговора о учењу за студентску размјену у сврху истраживања;
Потписује: студент лично, академски координатор за међународну размјену студената и особља и одговорна особа на институцији пријема.

Током размјене

3. Подношење извјештаја о реализацији активности током студентске размјене;
Обавља: студент лично;
Подноси се: академском координатору за међународну размјену студената и особља.

Након размјене

4. Подношење извјештаја о реализованој студентској размјени;
Обавља: студент лично;
Подноси се: академском координатору за међународну размјену студената и особља;
5. Издавање преписа оцјена и/или потврде о обављеној стручној пракси од стране институције пријема;
6. Издавање рјешења о признавању периода размјене;
Потписује: предједавајући комисије за признавање периода размјене проведеног у иностранству;
7. Поступање по рјешењу о признавању периода размјене;
Унос оцјена дефинисаних рјешењем: студентска служба.

ПРИМЈЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ РАЗМЈЕНЕ СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Милица Малиновић
Филолошки факултет

Универзитет у Урбину
„Карло Бо“, Италија
10 мјесеци

Што се тиче мог искуства у размјени, посебно истичем важност личног сазријевања и упознавање друге културе, што говори да ми сам боравак у размјени није пружио само усавршавање другог језика и проширивање знања. Сваком студенту, тј. сваком колеги, препоручујем да се пријави и да осјети чари размјене.

Маја Диљкан
Медицински факултет

Универзитет у Гранади, Шпанија
10 мјесеци

Јачање менталног склопа личности, приступ усвајању градива из другачије перспективе - промјена начина учења и сагледавања ствари, већа могућност и приступ практичном раду, стицање самосталности и самопоуздања, усавршавање језика, стицање нових познанстава и остваривање нових пријатељских и пословних веза,

упознавање себе кроз упознавање других култура (рушење предрасуда о себи и другима), приступ свијету одраслих на један квалитетнији начин, стварање нових прилика, већа флексибилност, отвореност и спремност за прихватање другачијег, буђење амбициозности и постизање већих циљева, много прилика за путовања (свијет постане ваше двориште), прилика да сагледате цијелу слику не само дио једног мозаика.

Звјездана Марковић
Правни факултет

Универзитет у Грацу
„Карл-Франц“, Аустрија
5 мјесеци

Erasmus размјена студената за мене представља неvjероватно животно искуство, вриједну професионалну надградњу и остваривање незамјенљивих личних контаката са студентима из свих дијелова свијета. Током Erasmus-а сам ојачала своје капацитете у домену правних наука и саградила вјештине које су ми послјиге била

одскочна даска за многе подухвате у каријери. Препоручила бих Erasmus размјену свима који желе да ојачају себе, а потом и средину из које потичу давањем својих знања и вјештина несебично заједници. Одласком на Erasmus градите себе, али и друштво око себе!

Милана Дамјенић
Филозофски факултет

Универзитет у Гронингену,
Холандија
5 мјесеци

Студирање на једном од стотину најбољих универзитета на свијету за мене је било велики изазов. Један од оних које силно желимо у животу, а када је пред нама осјетимо мјешавину узбуђења и страха, одушевљења и сумње. Замислите да се одједном нађете међу више од стотину студената са четири континента. Учите од професора који радове објављују у најпрестижнијим часописима и причају вам како су дошли до својих наука и тако вас настоје инспирисати да и сами промишљате и трагате за знањем. Онда дође испитни рок,

учите, размишљате, frustrirate se kad nešto ne razumijete i radujete kad схватите, радите пројекте са колегама, остајете будни понекад и 24 сата, положите испите и осјећате се сјајно, успјешно, испуњено. У међувремену, дружећи се и живећи са потпуним странцима, научите више него икад о безбројним ситним разликама међу људима и културама и још бројнијим сличностима, научите како се сви надамо и плашимо, желимо и радујемо, само свако на свој начин. Ако желите да искористите то знање, постанете богатији људи, толерантнији, флексибилнији и снажнији.

Студентска размјена је прилика да за неколико мјесеци унаприједите своје стручно знање и да боље разумијете себе и свијет око себе. Прилика је да се забавите, понесете са собом назад кући дивна пријатељства, нове идеје и нове начине како да остварите старе идеје. Прилика за гомилу вриједних искустава, оних пријатних када сте истински уживали, али и оних непријатних са којима сте научили више о себи и оснажили себе спознајући да можете бити јаки онда када је то потребно. На вама је да прилике искористите, јер на крају само оне које искористимо одређују какви ћемо стручњаци и људи постати.

Дејан Лујић
Електротехнички факултет

Политехнички универзитет
деле Марке, Анкона, Италија
10 мјесеци

Поред нових метода учења, нових вјештина стечених кроз рад са факултетским особљем

једне развијене европске државе, стекао сам и лијепих искустава и нових познанстава. Година дана проведених у непознатом подручју ме охрабрила да са подигнутом главом наставим даље, научила ме пажљивије да се бринем о себи. Видио сам и искусио другу културу, мноштво лијепих крајолика, научио нови језик. И уз све тешке тренутке, научио сам како да се борим за себе, и свакако се нисам ни у једном тренутку покајао због одласка у нову авантуру.

Мирјана Дамјенић
Економски факултет

Универзитет у Марибору,
Универзитет у Љубљани,
Словенија
5 и 10 мјесеци

На студентској размјени боравила сам два пута, оба пута у Словенији. Као студент додипломских студија провела сам један семестар на Економско-пословном факултету у Марибору, а потом сам као студент мастер студија боравила на двосеместралној размјени на Економском факултету у Љубљани. Сваки од градова и универзитета на којима сам боравила имају

своје специфичности, али оно што им је заједничко јесте да оба подстичу интердисциплинарне и мултидисциплинарне студије, улажу много напора у размјену резултата, постигнућа у науци и умјетности с другим универзитетима и научним институцијама у свијету, доприносећи значајно словеначкој и свјетској ризици знања. Словеначки образовни систем се разликује од нашег у неколико елемената. Приступ образовању више је пројектно оријентисан, од студента се очекује много више иницијативе и самосталног рада, литература је веома актуелна и савремена, а предавачи су неријетко експерти у области коју предају, са великим искуством у пракси. Са друге стране, оптерећење у смислу захтјева за учењем теоријског градива је мање, а студенти имају због тога више простора, али и прилике за бројне студентске послове, што им омогућава финансијску стабилност и самосталност у великој мјери. У словеначком образовању инсистира се на чињеници да учење није памћење информација, већ примјена постојећих информација како би се откриле нове правилности и законитости у области за коју се образујемо и научене правилности користиле за рјешавање практичних проблема. Овај приступ помогао ми је да интегришем знања која сам донијела са Универзитета у Бањој Луци, али и да увидим да постоји простор за напредак у нашем образовању у овом домену. Поред промјена које сам увидјела код себе у начину на који

учим, ниједна студентска размјена не би била потпуна без бројних путовања на различита живописна мјеста у Словенији. Путуюћи сам уочила одговоран однос словеначког народа према својој земљи, еколошку освијештеност и изражену свијест о томе да државу чине људи и њихов однос према њој. Студирање је период живота који треба да буде обиљежен истраживањем, учењем, авантурама и слободом, интензивним сазнавањем о себи и о будућем позиву. Отићи сам, у нову земљу, студирати по другачијим правилима, на другом језику, живјети и сарађивати са људима из различитих крајева свијета, са другачијим навикама и обичајима, искуство је које студент не треба пропустити јер са собом може понијети нове животне погледе и вриједне доживотне успомене.

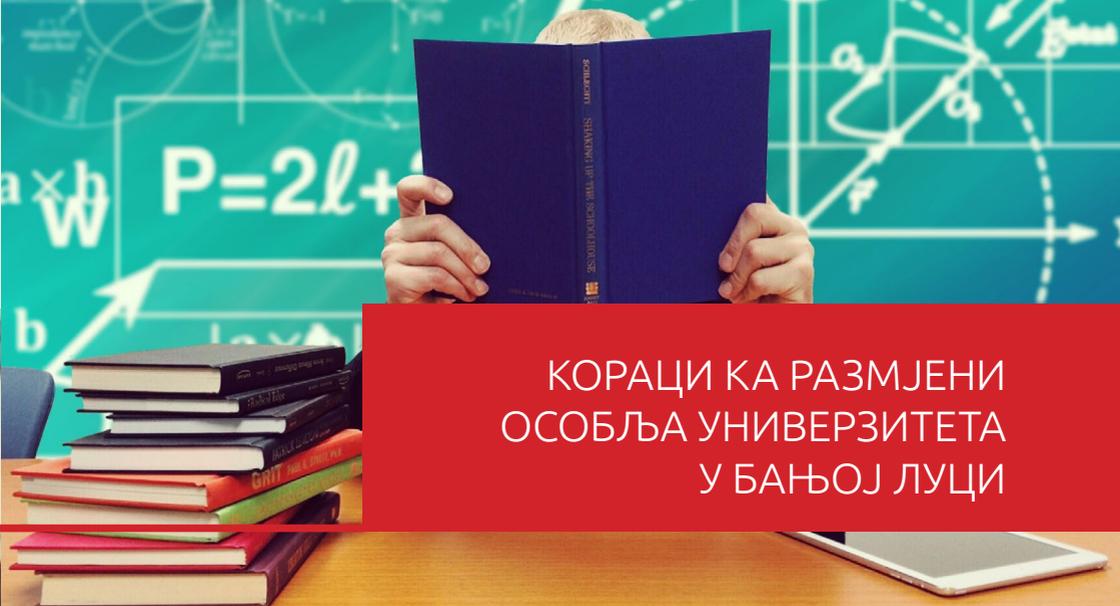
РАЗМЈЕНА ОСОБЉА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Размјена академског и административног особља подразумијева боравак запосленог из институције слања на институцији пријема, који укључује: извођење наставе, истраживање или обучавање особља у размјени током одређеног периода у институцији пријема у иностранству или друге облике размјене, након чега се особље враћа у институцију слања и наставља обављати послове утврђене уговором о раду.

Размјена академског особља у сврху извођења наставе – извођење наставе на другој високошколској институцији у иностранству, у складу са уговором о размјени у сврхе наставе.

Размјена академског особља у сврху истраживања – истраживање на другој високошколској институцији у иностранству у складу са уговором о размјени у сврхе истраживања.

Размјена академског и административног особља у сврху обуке – обука на другој високошколској институцији у иностранству у складу са уговором о размјени у сврхе обуке.

КОРАЦИ КА РАЗМЈЕНИ ОСОБЉА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

1. Пријава за размјену преко интегрисаног информационог система Универзитета;
Обавља: особље лично;
2. Припрема уговора о размјени у сврхе наставе и/или истраживања и/или обуке особља;
Потписује: особље лично, декан/директор за особље из ОЈ/ректор за особље из ректората и одговорна особа на институцији пријема;
3. Подношење извјештај о реализованој размјени особља;
Обавља: особље лично;
Подноси се: декану/директору за особље из ОЈ/
ректору за особље из ректората.

ПРИМЈЕРИ ДОБРЕ ПРАКСЕ РАЗМЈЕНЕ ОСОБЉА УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Славица Тутњевић
Филозофски факултет

Међународни психоаналитички
универзитет, Берлин, Њемачка
(јули 2016. године)
и (јули 2017. године)

*Врло је изазовно спремити
предавање на енглеском језику за
студенте са другог универзитета
и тиме тестирати своје
предавачке способности у потпуно
другом контексту. Искуство*

*размјене омогућава да упоредиш
различите системе и начине рада,
инспиришеш се, научиш нешто
ново и освјежиш свој начин рада,
као и да лично профитираш
од путовања у другу културу у
контексту који није туристички.*

Драган Брковић
Пољопривредни факултет

Универзитет у Најмегену
„Радбоуд“, Холандија
август 2017. године

*Приликом похађања тренинга
за наставно особље на Радбоуд
универзитету у Холандији имао сам*

*прилику да са 30 других учесника
из 24 земље са 5 континената
размијеним знања и искуства
из области мог интересовања.
Компарација знања везаних за
политику руралног развоја и
како она утиче на организовање
пољопривредне производње
у различитим државама и у
различитим контекстима ми је
од непроцењиве важности за мој
будући рад. Сматрам да све колеге
наставници и сарадници требају
искористити прилике да учествују
у међународним размјенама ради
изградње мреже контаката са
другим институцијама, а прије
свега стицања нових знања и
компетенција које могу користити у
будућем наставном и научном раду.*

Игор Тодоровић
Економски факултет

Универзитет у Бирмингему
„Астон“, Велика Британија
4 мјесеца

*Кроз размјену упознао сам велики
број колега са факултета у
Великој Британији и кроз рад на
истраживању стекао и унаприједио*

*научно истраживачке вјештине.
Такође, стекао сам тим који је
наставио на сарађује на научно
истраживачким пројектима.
Размјена пружа могућност да
упознате нове људе и културе,
али и да усавршите своја знања.
Размјена постаје непроцењиви
дио вашег живота.*

Николина Бошњак
Економски факултет

Универзитет у Глазгову,
„Адам Смит“ пословна школа,
Велика Британија
октобар 2017. године

*Комуникација и размјена искустава
са особљем и студентима
Универзитета у Глазгову су веома
позитивно утицали на мене, те ме
мотивисали да уведем неке нове
методе у наставни процес. Такође,
контакти које сам остварила у
току боравка на Универзитету
у Глазгову ће ми бити од велике
помоћи за даље напредовање
у каријери и развој сарадње са
Универзитетом у Глазгову и неким
другим иностраним институцијама.*

Универзитет у Најмегену
„Радбоуд“, Холандија
август 2017. године

Нове вјештине које сам стекла у току похађања љетње школе Радбонд Универзитета, као и контакти са колегама које сам тамо упознала су ми омогућили да учествујем на новим научно истраживачким пројектима.

Бојана Грујић
Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет

Универзитет у Јањини, Грчка
октобар и новембар 2015. године

Боравак на Универзитету у Јањини, прије свега у лабораторији, омогућио је да стекнем изврсне компетенције и знања у истраживачком пољу грађевинске геотехнике. Имала сам прилику учити уз изврсног професора Теодора Матикаса!

Зорана Ковачевић
Филолошки факултет

Универзитет у Болоњи, Италија
Мјесец дана 2013. године

Године 2013. у склопу програма Erasmus Mundus JoinEU-SEE III, провела сам мјесец дана на Универзитету у Болоњи као гост Одсјека за италијанистику и класичну филологију. Једномјесечни боравак у овом предивном италијанском граду сам првенствено посветила истраживању у библиотеци поменутог одсјека која је прави рај за све изучаваоце италијанске књижевности. Материјал који сам прикупила за вријеме истраживања ми је послужио за израду докторске дисертације одбрањене 2014. године на Универзитету у Трсту, али и за писање монографије коју планирам објавити у будућности. Период мобилности сам такође искористила да се боље упознам са колегама са Одсјека за италијанистику и класичну филологију. Имала сам прилику и да свакодневно пратим бројне активности организоване од стране професора и студената одсјека (конференције, поетске вечери, гостујућа предавања). Од свих активности и дешавања

којима сам присуствовала за вријеме мог боравка, посебно бих издвојила међународни научни скуп посвећен италијанском књижевнику Дантеу Алигијерију. Размјену реализовану у склопу пројекта Erasmus Mundus JoinEU-SEE III памтићу као предивно и непроцењиво искуство које ме је обогатило у сваком погледу. Стога топло препоручујем свим колегама и студентима са Универзитета у Бањој Луци да се определијеле за неки вид мобилности у оквиру Erasmus програма.

Сузана Готовац Атлагић
Природно-математички факултет

Шиншу универзитет,
Нагано, Јапан
јануар 2014. године и јун 2017. године

Као свршени стипендиста јапанске владе који је провео 5,5 година на магистарским и докторским студијама у Токију и Ћиби, сматрам за изузетно важно његовати пријатељске везе и научну сарадњу са колегама из тог периода. Већ је 11 година од како радим у Републици Српској, и сарадња са

колегама из Јапана је изванредна тако да сам имала прилику и два пута обавити студијске посјете у Нагано. Пријем је био одличан и јапанске колеге и студенти који су присуствовали мојим предавањима, веома заинтересовани за тематику ремедијације метала из рударског отпада у сврхе нанотехнологија, којима се бавим. Такође, улажемо напоре и заједно пишемо пројектне пријаве. У сваком случају, међународна размјена нас само обогаћује не само у проширењу финансијске слободе у истраживачком раду, већ онајвише у томе да се најбоље идеје рађају управо кад за столом сједе људи различитих културних и образовних профила. Посебно сам срећна што је ова моја сарадња донијела прилику и за троје мојих студената који су провели између 6 мјесеци и 4 године у Јапану, а један од њих је такође и докторирао у 2017. години управо на Шиншу универзитету. Велика ми је жеља да једног дана будемо у могућности да и ми примимо јапанске студенте на неколико мјесеци и тиме обогатимо међународну комуникацију наших студената тако што уопште неће морати изаћи из земље.

